

# A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

Bfv.II.802/2009/6.szám

## A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2010. február 18. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A fegyveresen, bűnszövetségben elkövetett rablás büntette és más bűncselekmény miatt az I. rendű terhelt és társa ellen folyamatban volt büntető ügyben a II. rendű terhelt és védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Tatabányai Városi Bíróság 8.B.607/2006/89. számú ítéletét a II. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

Ezen végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

I. A Tatabányai Városi Bíróság a 2007. április 12. napján meghozott 8.B.607/2006/89. számú ítéletével a II. rendű terheltet 3 rendbeli társtettesként, fegyveresen, bűnszövetségben elkövetett rablás büntetében és társtettesként elkövetett egyedi azonosító jel meghamisításának büntetében mondta ki bűnösnek. Ezért a II. rendű terheltet - halmazati büntetésül - 6 évi 6 hónapi fegyházbüntetésre, 2 év közügyektől eltiltásra ítélte, és 1.861.950 forint összeg tekintetében vagyonelkobzást rendelt el. Rendelkezett a járulékos kérdésekről.

Az elsőfokú bíróság ítélete a II. rendű terhelt tekintetében - fellebbezés hiányában - 2007. április 16. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

(A bíróság döntött a felülvizsgálati indítvánnyal nem érintett az I. rendű terhelt büntetőjogi felelősségéről is.

Az első- és másodfokú jogerős ügydöntő határozatot a Legfelsőbb Bíróság 2009. február 26. napján Bfv.II.603/2008/10. számú -

felülvizsgálati eljárásban hozott - ítéletével az I. rendű terhelt tekintetében megváltoztatta: rablási cselekményeinek bünszövetségben elkövetettként történő minősítését mellőzte és az I. rendű terhelttel szemben 9 év fegyházbüntetést szabott ki.)

Az ítéleti tényállás lényege szerint az I. rendű és a II. rendű terhelt - előzetes megállapodásuknak megfelelően - a Takarékszövetkezet fiókjába mentek, ahol az alkalmazottakat egy fegyvernek látszó tárggyal arra kényszerítették, hogy a fiókban levő készpénzt a részükre átadják. Ennek megtörténte után a megszerzett pénzzel a helyszínről eltávoztak.

Az eltulajdonítással okozott 573.800 forint kár nem térült meg.

A déli órákban a terheltek oly módon hamisították meg a személygépkocsijuk rendszám tábláját, hogy szigetelőszalaggal a rendszámban szereplő átragasztották. A meghamisított rendszámú gépkocsival tervüknek megfelelően a következő bűncselekmény helyszínére, a Takarékszövetkezet másik irodájához mentek. Itt egy fegyvernek látszó tárggyal az alkalmazottakat arra kényszerítették, hogy a kasszában levő 1.550.100 forintot átadják. Végül a terheltek a gépkocsival távoztak el a helyszínről.

Az okozott kár nem térült meg.

A II. rendű terhelt és társa a kora reggeli órákban a város Fő terén található szórakozóhelyhez ment. Az ott tartózkodó alkalmazottat ugyancsak egy fegyvernek látszó tárggyal a bevétel átadására kényszerítették, majd az átadott 1.600.000 forinttal távoztak.

Az okozott kárból biztosítás alapján 800.000 forint megtérült.

A bíróság a II. rendű terhelt cselekményeit 3 rendbeli fegyveresen, bünszövetségben, társtettesként elkövetett rablás büntettének (Btk. 321. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pontja és c) pontjának I. fordulata), és társtettesként elkövetett egyedi azonosító jel meghamisítása büntettének (Btk. 277/A. § (1) bekezdés a) pontjának II. fordulata) minősítette.

A bíróság az ítélet indokolásában kifejtette, hogy a terheltek a rablási cselekményeket bünszövetségben követték el, mert azokat az elkövetést megelőzően a legapróbb részletekig megtervezték.

II. Az első fokon jogerős ügydöntő határozat ellen a II. rendű terhelt és védője terjesztett elő a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjára alapított felülvizsgálati indítványt. Az indítvány lényege szerint a Legfelsőbb Bíróság a Bfv.II.613/2008/10. számú

felülvizsgálati határozatában megállapította, hogy az alapügyben eljáró bíróság az I. rendű terhelt rablási cselekményeit a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével minősítette bűnszövetségben elkövetettnek. Erre figyelemmel e minősítést mellőzte, és az I. rendű terhelt büntetését jelentősen mérsékelte. Ezért törvénysértő a II. rendű terhelt rablási cselekményeinek minősítése is. A cselekmények anyagi jogi minősítésének változtatása megalapozza e terhelt büntetésének jelentős mértékű, a büntetési tétel alsó határáig történő enyhítését.

A Legfőbb Ügyészség a felülvizsgálati indítványt a törvényben kizártnak tartva, indítványozta annak tanácsülésen történő elutasítását. Álláspontja szerint a bíróság a II. rendű terhelt cselekményeit a sérelmezett határozatban ugyan a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével minősítette bűnszövetségben elkövetettnek, ám a helyesbített minősítés mellett – a tételkeretet amúgy is emelő fegyveres elkövetésre, mint minősítő körülményre figyelemmel – a büntetés tételkerete nem változott. A Legfőbb Ügyészség e tárgyban kialakított jogértelmezése szerint pedig a törvényes tételkeretek között kiszabott büntetés felülvizsgálatára a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjában írtak alapján nincs lehetőség, ekként az érdemi felülvizsgálat eljárásjogi feltétele hiányzik. A törvényben kizárt felülvizsgálati indítvány tanácsülésen elbíráلható.

A Legfelsőbb Bíróság a Be. 424. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati indítványt érdemben, nyilvános ülésen bírálta el.

A védő írásbeli indítványát változatlanul fenntartotta.

A Legfőbb Ügyészség képviselőjének felszólalása szerint nem minden anyagi jogi minősítéssel összefüggő törvénysértés alapozza meg a kiszabott büntetés felülvizsgálatát, csupán az, amelyhez a helyesbített minősítéshez tartozó büntetési tételkereten kívül eső, ez okból jogsértő büntetés kiszabása társult. A vélekedése szerint kizárt felülvizsgálati indítvány elutasítását javasolta.

A Legfelsőbb Bíróság a Legfőbb Ügyészség perjogi érvelését nem osztotta.

A büntetőeljárásról szóló 1973. évi I. törvény (régi Be.) 284. § (1) bekezdésének b) pontja felülvizsgálati okként határozta meg az anyagi jogi törvénysértésnek azt az esetét, amikor a bűncselekmény törvénysértő minősítése, vagy más anyagi jogszabálysértés miatt törvénysértő büntetést szabtak ki, vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak a terhelttel szemben. A régi Be. 284. § (2) bekezdésében ezzel összefüggésben rögzítette, hogy az (1) bekezdés b) pontja esetén sincs helye felülvizsgálatnak, ha a büntetést a

törvényes minősítésnek megfelelő büntetési tétel keretei között szabták ki.

A 2006. évi LI. törvény 199. § (1) bekezdésével megállapított 1998. évi XIX. törvény ("új" Be.) 416. § (1) bekezdésének b) pontjának I. fordulatához nem kapcsolódik a "törvénysértő büntetés" fogalmi meghatározása (régii Be. 284.§ (2) bekezdés b/ pont), ezzel pedig megszűnt e fogalom tartalmának szűkítő jogszabályi definíciója. Nincs tehát olyan tételes jogi előírás, amely szerint felülvizsgálati oknak csupán az olyan - minősítést érintő - anyagi jogsértés tekinthető, amelynek korrekciója, megváltoztatása folytán a büntetést új büntetési tételkeretek között kell kiszabni.

A Legfelsőbb Bíróság gyakorlata követte a Be. előbbieken kiemelt módosítását. Több (EBH.1193., de a Bfv.II.603/2008. számú, a jelen ügy I. rendű terheltje tekintetében meghozott) határozatában rámutatott arra, hogy a büntetés mértékének felülvizsgálatára nem csak a büntetési tételhatárokon kívül eső büntetés kiszabása esetén kerülhet sor. A büntetési tételhatárok közt a büntetést - annak céljához igazítva, egyéniesítve, a cselekmény tárgyi súlyához, az ítélet belső arányához igazodóan - kell kiszabni. A minősítő körülmények közül akár egynek az elmaradása - mint például a bűnszövetségben való elkövetés mellőzése - érintheti a büntetés mértékét, s a büntetés törvényességét akkor is, ha a kiszabott büntetés a helyesbített minősítéshez tartozó büntetési tételkereten belül marad, ám nem felel meg a helyes minősítésű bűncselekmény tárgyi súlyának, az alanyi bűnösség fokának.

Ezt figyelembe véve - ellentétben a Legfőbb Ügyészség eljárásjogi értelmezésével - a bűncselekmény jogsértő minősítését és a törvénysértő büntetést jogi érvekkel támadó felülvizsgálati indítvány megalapozza a sérelmezett határozat érdemi felülvizsgálatát akkor is, ha utóbb aaptalannak bizonyul. Anyagi jogi támadás esetén a jogi érvek alaposságát, a minősítés megváltoztatásának szükségességét - és ehhez kapcsolódóan a büntetés esetleges megváltoztatásának lehetőségét - tanácsulésen nem, csupán nyilvános ülésen lehet elbírálni.

III. A Legfelsőbb Bíróság egyetértett a minősítést támadó anyagi jogi érveléssel.

Bűnszövetség akkor létesül, ha két vagy több személy bűncselekményeket szervezeten követ el, vagy ebben megállapodik, és legalább egy bűncselekmény elkövetését megkísérlik, de nem jön létre bűnszervezet (1978. évi IV. törvény (Btk.) 137. §-ának 7. pontja).

A bűncselekmények szervezett elkövetése magába foglalja az azok megvalósítására irányuló előzetes megállapodást, amely lehet szóbeli vagy hallgatólagos, de mindig előzetes és mindig több bűncselekmény elkövetésére irányul. Az elkövető tudata mindig átfogja, hogy magatartása szervezett bűnelkövetésben való részvétel.

Nem állapítható meg e minősítő körülmény akkor, ha az ítéleti tényállás a törvényben megkívánt előzetes megegyezés tartalmára, a több bűncselekmény elkövetésére vonatkozó közös elhatározás kialakítására vonatkozó tényeket részleteiben nem tartalmazza. Mindemellett kétséges lehet az egyes cselekmények között eltelt hosszabb idő miatt a valamennyi cselekmény megvalósítására irányuló azonos, előzetes megállapodás is (BH.1999/8.).

A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás szerint a terheltek az első rablás végrehajtását követően több mint két évvel később követték el a második rablást, majd újabb egy hónap múlva került sor a harmadikra. A terheltek szervezett bűnelkövetésére irányuló megegyezésének körülményeire, e megegyezés módjára, annak részleteire, körülményeire a tényállás nem rögzít tényeket. Pusztán abból a megállapításból, hogy a terheltek bűncselekmények elkövetésében megállapodtak, a bünszövetségben történő elkövetés nem következik.

A 3 rendbeli rablás bünszövetségben való elkövetésének megállapítása ezért - az erre vonatkozó tényállás hiányában - törvénytört.

A bünszövetség, mint minősítő körülmény jogsértő megállapítása folytán - vizsgálni kellett, hogy a II. rendű terhelttel szemben kiszabott büntetés törvénytört-e.

A Btk. 321. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő fegyveresen elkövetett rablás büntetében történt marasztalás esetén a terhelttel szemben kiszabható büntetési tétel 5 évtől 10 évig terjedő szabadságvesztés, amelynek felső határa - a halmazati szabályoknak megfelelően - 15 év. A II. rendű terhelt esetében kiszabott 6 év 6 hónap fegyházbüntetés - a törvényes minősítés mellett is - a törvényi minimum közelében van. E büntetés enyhítésére részben ezért, részben a belső arányosság követelményét is figyelembe véve nincs indok.

Mindezekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság a Be. 426. § alapján a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott ítéletet a II. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartotta.

A Legfelsőbb Bíróság határozata elleni fellebbezést a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatot a Be. 416. § (4) bekezdés b)

*pontja kizárja. A Be. 418. § (3) bekezdése értelmében minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt.*

*Budapest, 2010. február 18.*

*Dr. Schäfer Annamária s.k. a tanács elnöke, Dr. Csere Katalin s.k.  
előadó bíró, Dr. Katona Sándor s.k. bíró*

*A kiadmány hiteléül:*

*bírósági ügyintéző  
Kné*